

Ε Κ Θ Ε Σ Ι Σ

ΤΟΝ

ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

κατὰ τὸ ἔτος 1896

συνταχθεῖσα ὑπὸ τοῦ γραμματέως τῆς Ἐταιρείας Π. Καββαδία καὶ μετὰ ἔγκρισιν τοῦ συμβουλίου ἀναγνωσθεῖσα ἐν τῇ γενικῇ συνελεύσει τῶν ἐταίρων τῇ 12 Ἰανουαρίου 1897.

Κύριοι,

Ὀλίγα ἔτη μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος, κατὰ τὸ 1837, ἰδρυθεῖσα ἡ Ἀρχαιολογικὴ ἡμῶν Ἐταιρεία, διοικηθεῖσα ἔκτοτε ὑπὸ ἀνδρῶν διακεκριμένην κατεχόντων θέσιν ἐν τοῖς γράμμασι καὶ ἐν τῇ πολιτείᾳ, γενναίως εἰργάσθη ὑπὲρ τῶν ἐλληνικῶν ἀρχαιοτήτων καὶ μεγάλας παρέσχεν οὕτως ὑπηρεσίας εἰς τὸ ἔθνος. Εἰς τὸ ἐνδοξον τοῦτο παρελθὼν τῆς Ἐταιρείας ἀποβλέποντες ὑμεῖς οἱ ἐταῖροι καὶ περὶ ἐξάρσεως καὶ εὐοδώσεως αὐτῆς ἐν τῷ μέλλοντι φροντίζοντες ἐψηφίσατε τῇ 10 Μαρτίου 1896 τροποποίησιν τοῦ Ὄργανισμοῦ, καθ' ἣν μόνιμος τακτικὸς πρόεδρος τῆς Ἐταιρείας ἀνεκηρύσσεται ἡ Α. Β. Υ. ὁ Διάδοχος Κωνσταντῖνος. Ἡ ἀπόφασις ὑμῶν αὕτη ἦτο ἀποτέλεσμα θάρρους προερχομένου ἐξ ἀκριβοῦς ἐκτιμήσεως τῶν μέχρι τοῦδε ἐργασιῶν τῆς

Ἐταιρείας καὶ τῆς σπουδαιότητος τοῦ προορισμοῦ αὐτῆς. Ἐσκέφθητε βεβαίως ὅτι σωματεῖον, ὅπερ ἐν σχέσει πρὸς τὰς περιστάσεις ἔμεγαλοῦργησεν ἀληθῶς ἐν τῇ ἐκπληρώσει τοῦ προορισμοῦ του, ὅπερ ἀποτελεῖ ἀδιάσπαστον κρίκον συνδέοντα τὴν Ἑλλάδα μετὰ τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου, εἶχε καταστῆ ἄξιον νὰ προεδρεύηται ὑπὸ τοῦ πρώτου βλαστοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ θρόνου. Εὐτυχῆς δὲ θεωρεῖ ἑαυτὸ τὸ συμβούλιον ἀναγγέλλον Ὑμῖν σήμερον ἐπισήμως ὅτι αἱ σκέψεις ὑμῶν αὐταὶ περὶ τῆς Ἐταιρείας ἀνταπεκρίθησαν εἰς τὴν εὐμενῆ περὶ αὐτῆς γνώμην τῆς Α. Β. Ὑ. τοῦ Διαδόχου, διότι Οὗτος ἐκτιμῶν κατ' ἀξίαν τὸ παρελθὸν τῆς Ἐταιρείας καὶ εὐελπίς ὢν περὶ τοῦ μέλλοντος αὐτῆς, ἠὺδόκησε νὰ ἀποδεχθῆ τὴν προσενεχθεῖσαν Αὐτῷ προεδρείαν. Σὺν τῇ ἀποδοχῇ ὁμως τῆς προεδρείας ταύτης ἡ Α. Β. Ὑψηλότης ὁ Διάδοχος ἐποίησατο συγχρόνως χρῆσιν τῶν διὰ τοῦ τροποποιηθέντος ἄρθρου τοῦ Ὁργανισμοῦ παρεχομένων Αὐτῷ δικαιωμάτων καὶ δι' ἐγγράφου Αὐτοῦ ἀνέθηκε διαρκῶς εἰς τὸν Ἀντιπρόεδρον τοῦ Συμβουλίου πᾶσαν τὴν κατὰ τὸν Ὁργανισμὸν ἐνεργεῖαν καὶ δικαιοδοσίαν τοῦ Προέδρου εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν χρηματικὴν διαχείρισιν τῆς Ἐταιρείας καὶ τὴν ἐποπτεῖαν τῆς διαχειρίσεως ταύτης. Προκειμένου ἄρα περὶ πάσης ἐνεργείας τοῦ συμβουλίου ἀφορώσης χρηματικὴν διαχείρισιν δίδει λόγον καὶ ὑπέχει εὐθύνην μόνον τὸ συμβούλιον μετὰ τοῦ Ἀντιπροέδρου αὐτοῦ.

Κατὰ τὸ ληξάν ἔτος ἐγένετο καὶ ἄλλη σπουδαία τροποποίησις τοῦ Ὁργανισμοῦ ἀφορώσα καὶ αὕτη εἰς τὸν καταρτισμὸν τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου. Οὐχὶ τῶρα τὸ πρῶτον ἀλλ' ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν εἶχε κατανοηθῆ ἡ ἀνάγκη τῆς συμμετοχῆς ἐν τῷ διοικοῦντι τὴν Ἐταιρείαν συμβουλίῳ πολλῶν, ὅσον τὸ δυνατόν, ἀρχαιολογούντων ἑταίρων. Ὁ ἀείμνηστος καθηγητῆς καὶ ἐπὶ ὄλην τριακονταετίαν σύμβουλος τῆς Ἐταιρείας Εὐθύμιος Καστόρχης, ἐν τῇ « Ἱστορικῇ ἐκθέσει τῶν πράξεων τῆς Ἐταιρείας », ἣν συγγράψας ἐξέδωκεν ἐν ἔτει 1879, καταλέγων τοὺς μέχρι τοῦ ἔτους ἐκεῖνου ἀπαρτίσαντας τὸ διοικητικὸν τῆς Ἐταιρείας συμβούλιον ἐπιλέγει, ἐν σελ. 45, τὰ ἐξῆς: « Ἴσως ἐρωτήσῃ τις διατι ἐν τοῖς ὀνόμασι » τούτοις δὲν ἀπαντῶνται καὶ τινες τῶν παρ' ἡμῖν ὁμολογουμένως ἀρχαιολογικὰς γνώσεις ἐχόντων, καὶ διὰ τοῦτο δυνάμενοι

» νὰ ὦσι χρησιμώτεροι ἄλλων ἐν τῇ διοικήσει τῆς Ἑταιρείας ;
» Εἰς τοὺς διοικοῦντας τὰ τῆς Ἑταιρείας οὗτοι δὲν μένουσι βε-
» θαίως ἄγνωστοι οὐδὲ ἠδύναντο νὰ ὦσι, διότι αὐτοὶ οὗτοι κα-
» ταβαλόντες πολὺν κόπον νὰ παρασκευάσωσιν ἐξ ἐπαγγέλματος
» ἀρχαιολόγους, δὲν ἠδύναντο ν' ἀγνοῶσι τοὺς ἤδη ὑπάρχοντας
» παρ' ἡμῖν, μηδὲ νὰ παρορῶσιν. Ὁ λόγος δι' ὃν οἱ κατ' ἔτος
» ἐκλέγοντες τὸ συμβούλιον ἑταῖροι δὲν εἰσάγουσιν εἰς αὐτὸ καὶ
» τοὺς παρ' ἡμῖν ἀρχαιολογοῦντας εἶναι, ὅτι οὗτοι δὲν δύνανται
» ἢ μᾶλλον δὲν θέλουσι νὰ ἐργασθῶσιν ἀποκλειστικῶς ὑπὲρ τῆς
» Ἑταιρείας· τινὲς τούτων μάλιστα ἔχουσιν ἐπὶ τινα χρόνον ἰδίας
» συλλογὰς ἀρχαιοτήτων πρὸς σκοποὺς ἰδίου συμφέροντος... Αὕτη
» εἶναι ἡ πικρὰ ἀλήθεια τοῦ λυπηροῦ φαινομένου τούτου, ὅπερ
» ζημιοῖ τὴν Ἑταιρείαν στερουμένην τῆς ὑπηρεσίας ἀνδρῶν ἐμ-
» πείρων ἐν τῇ ἀρχαιολογίᾳ...» Παρακατιῶν δὲ λόγον ποιούμε-
» νος περὶ τοῦ ἀδυνάτου τῆς τακτικῆς ἐκδόσεως τῆς Ἀρχαιολογι-
» κῆς Ἐφημερίδος ἐπιλέγει ἐν σελ. 95 τάδε: «Αἰτία τούτου εἶναι
» οὐχὶ ἔλλειψις χρημάτων, ἀλλ' ἡ ἔλλειψις ἀρχαιολόγων δυναμέ-
» νων νὰ συντηρήσωσι τακτικῶς καὶ ἀξιοπρεπῶς ἀρχαιολογικὴν
» ἐφημερίδα κατὰ τὰς σημερινὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἐπιστήμης...
» Ἐξ ἐπαγγέλματος ἀρχαιολόγους δὲν ἠτύχησεν ἔτι ἡ πατρις
» ἡμῶν ν' ἀποκτήσῃ πολλοὺς, διότι ἡ ἐπιστήμη αὕτη δὲν δύνα-
» ται νὰ ἀμείψῃ παρ' ἡμῖν δεόντως τοὺς ἐργάτας αὐτῆς· τούτου
» ἕνεκα οἱ νέοι τρέπονται εἰς ἄλλας ἐπιστήμας, ἀφ' ὧν δύνανται
» νὰ ἔχωσιν ἀφθονώτερα τὰ μέσα τῆς ζωῆς. Πλούσιοι δὲ λόγιοι,
» ἐξ ἀγάπης μόνον ἀσχολούμενοι εἰς ἀρχαιολογικὰς μελέτας, ὀλί-
» γιστοι ἀνεφάνησαν παρ' ἡμῖν, διότι καὶ ὁ πλοῦτος καὶ ἡ ἀλη-
» θῆς καὶ ἀφιλοκερδῆς ἄσκησις τῆς ἐπιστήμης εἶναι ἔτι παρ' ἡμῖν
» σπάνιον κτῆμα. Διὰ τοὺς λόγους τούτους καὶ τὸ συμβούλιον
» τῆς Ἑταιρείας συγκροτεῖται νῦν ἐν μέρει ἐξ ἀνδρῶν φίλων καὶ
» ἐραστῶν τῆς ἀρχαιότητος, ἐργαζομένων ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς
» προπαρασκευαστικὰ ὑπὲρ τῆς ἐπιστήμης τῆς ἀρχαιολογικῆς
» ἔργα, οὐδόλως ἀμελοῦντων ὁμως νὰ ἀναδείξωσιν ἐκ τῶν ἐνό-
» των καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος ἀρχαιολόγους παρ' ἡμῖν, διότι κάλ-
» λιστα γινώσκουσι καὶ ἑαυτοὺς καὶ τίνων ἀνδρῶν ἡ ἀρχαιολογία
» δεῖται». Ταῦτα ἔγραφεν ὁ Καστόρχης ἐν ἔτει 1879. Ὁ ρέκτης

ἐκεῖνος καὶ ἀκαταπόνητος ἐργάτης τῆς Ἑταιρείας ἔλυπειτο, διότι δὲν ὑπῆρχον τότε εἰδικοί παρ' ἡμῖν ἀρχαιολόγοι, οἵτινες νὰ μετὰσχωσι τῆς διοικήσεως τῆς Ἑταιρείας καὶ νὰ προαγάγωσι προσηκόντως τὰ ἐπιστημονικὰ αὐτῆς ἔργα. Καὶ ἀληθῶς· οὔτε τότε, ἀλλ' οὔτε τώρα πρὸ πάντων, ὅτε οἱ χρηματικοὶ πόροι καὶ κατ' ἀκολουθίαν τὰ ἔργα τῆς Ἑταιρείας μεγάλως ηὐξήθησαν, ἦτο δυνατόν νὰ πιστεῦη τις ὅτι ἡ Ἑταιρεία ἠδύνατο νὰ ἐκπληρώσῃ, ὡς δεῖ, τὸν προορισμὸν τῆς ἄνευ τῆς ἐν τῇ διοικήσει αὐτῆς συμμετοχῆς καὶ ἀμέσου συμπράξεως τῶν ἀρχαιολόγων. Ἄφ' οὗ δὲ τώρα κατωρθώθη ἐπὶ τέλους νὰ μορφωθῶσι παρ' ἡμῖν ἱκανοὶ τὸν ἀριθμὸν εἰδικοί ἀρχαιολόγοι, ἀφ' οὗ εὐτυχῶς περὶ τῶν ἀρχαιολόγων τούτων δὲν δύνανται νὰ λεχθῶσι τὰ πικρὰ ἐκεῖνα καὶ λυπηρὰ ὑπὸ τοῦ Καστόρχη ἐν ἄλλοις καιροῖς λεχθέντα, ὅτι δηλ. «τὴν Ἀρχαιολογίαν μετέρχονται πρὸς σκοποὺς ἰδίου συμφέροντος», εὐνόητον εἶναι ὅτι ἡ διοίκησις τῆς Ἑταιρείας ὠφείλε νὰ σκεφθῇ περὶ ἐξευρέσεως τρόπου εὐκολύνοντος καὶ ἐξασφαλίζοντος διὰ παντὸς τὴν ἐν τῷ Συμβουλίῳ εἴσοδον ὅσον ἔνεστι πλειοτέρων εἰδικῶν ἀρχαιολόγων. Τοῦτου ἔνεκα τὸ Συμβούλιον προέτεινε καὶ ὑμεῖς ἐψηφίσατε τροποποίησιν τοῦ Ὁργανισμοῦ καθ' ἣν ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑπὸ τῆς συνελεύσεως τῶν ἐταίρων ἐκλεγόμενων μελῶν τοῦ συμβουλίου ἐλαττοῦται κατὰ δύο, αὐτὸ δὲ τὸ οὕτως ὑπὸ τῶν ἐταίρων ἐκλεγόμενον συμβούλιον ἐκλέγει διὰ φανερᾶς ψηφοφορίας καὶ ἠτιολογημένως τέσσαρας εἰσέτι συμβούλους εἰδικοὺς ἀρχαιολόγους. Κατ' ἀκολουθίαν τῆς τροποποιήσεως ταύτης τοῦ Ὁργανισμοῦ, μικρὸν πρὸ τῆς λήξεως τοῦ ἔτους ἐγένοντο νέαι ἀρχαιεῖσαι, καθ' ἃς ἐξελέγη ὑφ' ἡμῶν ἐκ νέου τὸ αὐτὸ διοικητικὸν συμβούλιον, ἠλαττωμένον κατὰ δύο μέλη, τοῦτο δὲ ἐξελέξατο ὡσαύτως τέσσαρας συμβούλους εἰδικοὺς ἀρχαιολόγους, τὸν καθηγητὴν τῆς Ἀρχαιολογίας καὶ τρεῖς ἐφόρους τῶν ἀρχαιοτήτων.

Οὕτω συγκεκροτημένον τὸ συμβούλιον παρουσιάζεται σήμερον ἐνώπιον ὑμῶν ἵνα δώσῃ λόγον τῶν κατὰ τὸ λήξαν ἔτος πεπραγμένων.

Τὰ πολλὰ ἔργα, ἃ ἐπεχείρησεν ἡ Ἑταιρεία ἀπὸ τοῦ ἔτους

1895, ἀπήτουν τὴν αὐξήσιν τῶν χρηματικῶν αὐτῆς πόρων. Διὰ τοῦτο τὸ συμβούλιον, ἐπιτρεψάσης τῆς κυβερνήσεως, ἠύξησε τὸν ἀριθμὸν τῶν κατ' ἔτος ἐκδιδομένων γραμματίων τοῦ λαχείου ἀπὸ 150,000 εἰς 225,000. Διετέθησαν δὲ ἅπαντα τὰ ἐκδοθέντα ταῦτα γραμμάτια, ὥστε κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος τὰ ἐκ τοῦ λαχείου καθαρὰ ἔσοδα τῆς Ἑταιρείας, τὰ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν δηλ. τῶν ἀμοιβῶν τῶν κληρωθέντων γραμματίων καὶ τῶν ἐξόδων τῆς διαχειρίσεως, ἀνῆλθον εἰς δρ. 249,175.20. Προστιθεμένων δ' εἰς ταῦτα καὶ δρ. 19,225.05, ἃ εἰσεπράχθησαν ἐκ συνδρομῶν τῶν ἐταίρων, ἐκ τόκων τῆς περιουσίας τῆς Ἑταιρείας κτλ., τὰ ὅλα ἔσοδα τῆς Ἑταιρείας ἀνῆλθον εἰς δρ. 268,400,25. Τὰ ἐξοδα δὲ ἀνῆλθον εἰς δρ. 247,672,65, ὥστε κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἔσχομεν πλεόνασμα δρ. 20,727,60. Τὰ ἔσοδα καὶ ἐξοδα ταῦτα εἶναι ἀναγεγραμμένα λεπτομερῶς καὶ ἀναλελυμένως ἐν τοῖς ὑπ' ὄψιν ὑμῶν ὑπὸ τοῦ λογιστοῦ τῆς Ἑταιρείας συντεταγμένοις πίναξι.

Νεοὶ ἐταῖροι ἐξελέγησαν κατὰ τὸ 1896 δέκα καὶ πέντε, οἵτινες καὶ κατέβαλον τὴν συνδρομὴν τῶν ἐκ τῶν παλαιῶν δ' ἐταίρων κατέβαλον τὴν συνδρομὴν τῶν ἑκατὸν τριάκοντα καὶ ἑπτὰ. Προστιθεμένων δὲ τούτοις καὶ τῶν ἰσοβίων ἐταίρων, τῶν καταβαλόντων δηλ. ἐπὶ 25 ἔτη τὴν συνδρομὴν τῶν, ὁ ἀριθμὸς τῶν κατὰ τὴν λῆξιν τοῦ ἔτους τακτικῶν ἐταίρων, ἐξ ὧν κατὰ τὸν Ὀργανισμὸν κατηρτίσθη ὁ ἐκλογικὸς κατάλογος, ἀνῆλθεν εἰς 167. Τῶν ἰσοβίων δὲ τακτικῶν ἐταίρων ἀπεβίωσε κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος σοφὸς ἀνὴρ καὶ διακεκριμένος πολίτης, ὁ **Παῦλος Καλλιγᾶς** οὗ τὸν θάνατον μετὰ λύπης ἀναγγέλλομεν ὑμῖν σήμερον.

Ἐπιτίμιοι δὲ ἐταῖροι ἐξελέγησαν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος δύο, ἡ **A. M.** ἡ **Αὐτοκράτειρα** καὶ **Βασίλισσα Φρειδερίκου**, ἥτις καὶ ἠδόκησε νὰ ἀποδεχθῆ τὴν ἐκλογὴν Αὐτῆς ταύτην γενομένην εἰς ἔνδειξιν τιμῆς καὶ ὀφειλομένης εὐγνωμοσύνης διὰ τὸν ἐνθουσιασμὸν καὶ τὸ μέγα ἀληθῶς ἐνδιαφέρον, ὅπερ ἡ **A. Μεγαλειότης** δεικνύει ὑπὲρ τῆς Ἑλληνικῆς Ἀρχαιολογίας καὶ τέχνης, καὶ ὁ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τοῦ Βερολίνου καθηγητῆς **Wilamowitz-Moellendorff**.

Ἐπί τῇ λήψει τοῦ διπλώματος ἡ Α. Μ. ἡ Αὐτοκράτειρα καὶ Βασίλισσα Φρειδερίκου ἐπέμψε τῇ Ἐταιρείᾳ τὴν ἐξῆς ἐπιστολὴν :

Ich habe mit aufrichtiger Freude und grosser Genugthuung das kunstvoll ausgestattete Diplom entgegengenommen, nach welchem die griechische archäologische Gesellschaft in Athen Mir die Auszeichnung erwiesen hat, Mich zum Ehrenmitgliede dieses verdienstvollen Vereins zu wählen. Indem Ich diese Wahl dankbar annehme, spreche Ich es gern aus, dass Ich die Interessen und Bestrebungen dieses Institutes stets mit aufrichtiger Theilnahme begleiten, und Mich jeder Gelegenheit freuen werde, welche Mir gestattet dieselbe zu bethätigen (1).

Berlin den 18 Januar 1897

VICTORIA

verwittwete Kaiserin und Königin Friedrich.

An das Präsidium der Griechischen Archäologischen Gesellschaft.

Περὶ ἐπιτιμιῶν δὲ ἑταίρων ὄντος τοῦ λόγου, τὸ Συμβούλιον μετὰ θλίψεως ἀναγγέλλει τὸν κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἐπισυμβάντα θάνατον τοῦ ἐκ τῶν ὁμοειδῶν ἐπιτιμιῶν ἑταίρων **Χαριλάου Τρικούπη**. Ὁ Τρικούπης ἦτο πανθομολογουμένως τῶν κυβερνητῶν ἐκείνων τῆς χώρας, ὧν μέγα τὸ ἐνδιαφέρον καὶ μεγάλη ἡ πρόνοια περὶ τῶν ἀρχαιοτήτων, ὧν ἡ νέα Ἑλλάς ἐτάχθη θεματοφύλαξ· πάντοτε εἶχεν ὑπ' ὄψιν τὸ πρὸς τὸν πεπολιτισμένον κόσμον καθῆκον τῆς ἡμετέρας πατρίδος τοῦ νὰ ἐργάζεται γενναίως πρὸς θεραπείαν τῶν ἀρχαιοτήτων καὶ τῶν ἀρχαιολογικῶν αὐτῆς Μουσειῶν καὶ πάντοτε ὀρθῶς ἐξετίμησε τὸ ἠθικὸν ἅμα τε καὶ ὕλικόν ὄφελος, ὅπερ ἡ χώρα ἡμῶν δύναται νὰ προσπορίζεται ἐκ τοιαύτης ἐργασίας. Διὰ τοῦτο τὰς ἐργασίας τῆς Ἐταιρείας παρηκολούθει μετὰ μεγίστου ἐνδιαφέροντος καὶ τὴν ἑαυτοῦ συνδρομὴν ἐκάστοτε προθύμως παρεῖχε, ὡς ἂν ἐπρόκειτο περὶ διαρ-

(1) Μετάφρασις.—α"Ἐλαβον μετ' εἰλικρινοῦς χαρᾶς καὶ μεγάλης ἰκανοποιήσεως τὸ καλλιτεχνικῶς φιλοτεχνημένον δίπλωμα, δι' οὗ ἡ ἑλληνικὴ ἀρχαιολογικὴ ἑταιρεία μοὶ περιεποιήσατο τὴν ἐξαιρετικὴν τιμὴν νὰ με ἐκλέξῃ ἐπιτίμιον μέλος τοῦ ἀξιολογητάτου τούτου συλλόγου.

Δεχομένη εὐγνωμόνως τὴν ἐκλογὴν ταύτην δηλῶ εὐχαρίστως, ὅτι μετ' εἰλικρινοῦς ἐνδιαφέροντος θὰ παρακολουθῶ πάντοτε τὰ συμφέροντα καὶ τὰς ἐργασίας τοῦ καθιδρύματος τούτου, θὰ χαίρω δὲ δι' ἐκάστην εὐκαιρίαν, ἣτις θὰ μοὶ ἐπιτρέπη νὰ ἐκδηλῶ τὸ ἐνδιαφέρον μου τοῦτο».

ρυθμίσεως τοῦ ἀρχαιολογικοῦ λαχείου κατὰ τρόπον ἐξασφαλίζοντα καὶ ἐπαυξάνοντα τοὺς χρηματικούς πόρους τῆς Ἑταιρείας. Καὶ πρὸς πλουτισμὸν δὲ τῶν Ἐθνικῶν Μουσείων συνεβάλετο ὁ Τρικούπης, διότι κεκτημένος συλλογὰς νομισμάτων καὶ ἄλλων ἀρχαίων ἐδωρήσατο τὰ μὲν εἰς τὸ Νομισματικόν, τὰ δὲ εἰς τὸ Ἐθνικὸν Μουσεῖον. Εὐγνωμονοῦν ἐπὶ τούτοις τὸ συμβούλιον ἐθλίβη ἐπὶ τῇ ἀγγελίᾳ τοῦ θανάτου τοῦ ἀνδρὸς καὶ συνελθὼν εἰς συνεδρίαν ἀπεφάσισε νὰ πέμψῃ συλλυπητήριον γράμμα εἰς τὴν ἀδελφὴν τοῦ μεταστάντος καὶ νὰ ἀναγράψῃ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐν τῇ στήλῃ τῶν εὐεργετῶν τῆς Ἑταιρείας πρὸς αἰδίων τοῦ ἀνδρὸς μνήμην.

Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἀπεβίωσε καὶ ἄλλος ἐπιτίμιος ἑταῖρος, μέγας ἀρχαιολόγος οὗτος καὶ μέγας φιλέλλην, ὁ **Ἑρνεστός Κούρτιος**. Ὁ Ἰωάννης Βίγκελμαν ἐγένετο ὁ ἰδρυτὴς τῆς Ἀρχαιολογικῆς ἐπιστήμης, ὁ δὲ Ἑρρίκος Βρούνν ἔθηκε νέα θεμέλια τῆς ἀρχαιολογίας ἀσφαλῆ. Ἐπὶ τούτων τῶν θεμελιῶν ὠκοδόμησε γενναίως ὁ Κούρτιος. Ὡς ἱστορικός, ὡς τοπογράφος καὶ ὡς ἀρχαιολόγος συνεβάλετο, εἶπερ καὶ ἄλλος, εἰς τὴν προαγωγὴν τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐπιστήμης· ἀλλὰ τὸ μέγα αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς ἀρχαιολογίας κατόρθωμα, ἐφ' ᾧ ἐγένετο ἄξιος τῆς εὐγνωμοσύνης πάντων τῶν πεφωτισμένων λαῶν, εἶναι αἱ ἀνασκαφαὶ τῆς Ὀλυμπίας, αἵτινες ἀπετέλεσαν νέαν ἐποχὴν ἀρχαιολογικῆς δράσεως, δι' ἧς ἐξήρθη ἡ ἀρχαιολογία καὶ κατέστη νῦν ἐπιστήμη περίβλεπτος. Τοιοῦτον ἄνδρα ἀποθανόντα θρηνεῖ κατ' ἐξοχὴν ἡ πατρίς αὐτοῦ Γερμανία, ἀλλ' ἐξ Ἰσου δικαιούμεθα καὶ ὀφειλομέν νὰ θρηνῶμεν καὶ ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες, διότι ὁ Κούρτιος ἡγάπα τὴν Ἑλλάδα ὡσπερ καὶ τὴν ἰδίαν ἑαυτοῦ πατρίδα. Ὅταν οἱ πατέρες ἡμῶν ἠγωνίζοντο τὸν ἀγῶνα τῆς ἐλευθερίας, ὁ Ἑρνεστός Κούρτιος, μικρὸς τότε παῖς, ὑπὸ τοσοῦτου ἐnthουσιασμοῦ εἶχε καταληφθῆ, ὥστε ἰδίαις χερσὶ συνέλεξε παρὰ τῶν συμμαθητῶν του χρηματικούς ἐράνους πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῆς πεφιλημένης αὐτῷ ἑλληνικῆς γῆς, ἐφ' ᾧ παραπτώματι καὶ ἐτιμωρήθη ὑπὸ τοῦ διδασκάλου του. Ἀνδρωθεὶς δὲ μετὰ ταῦτα ὁ τότε μικρὸς φιλέλλην, ἐγκύψας εἰς τὴν μελέτην τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος ὅσον οὐδεὶς τῶν νεωτέρων σοφῶν, ἑλληνόπνευστος γενόμενος καὶ ἀνα-

δειχθείς ὁ μέγας ἐρευνητὴς καὶ συνάμα ὁ λιγύφθογγος ψάλτης τοῦ ἑλληνικοῦ βίου, πάντα τὸν ἐνθουσιασμὸν καὶ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν μεγάλην ἀγάπην πρὸς τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα ἐπεξέτεινε καὶ πρὸς τὴν νέαν. Ὁλίγους μῆνας πρὸ τοῦ θανάτου του ἔγραφε τάδε : « Ἡ Ἑλλάς εἶναι ἡ δευτέρα πατρίς μου, ἡ δὲ ἀρμονικὴ ἀδελφοποίησις τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Γερμανῶν ἀπετέλεσε τὸ ἰδανικὸν τοῦ βίου μου ». Εὐτυχῶς ἡ εὐγνωμονοῦσα Ἑλλάς ἔλαβεν ἀφορμὴν ζῶντα τὸν Κούρτιον νὰ τιμήσῃ ὑψίστην τιμὴν, διότι, ὅτε πρὸ δύο σχεδὸν ἐτῶν οἱ ἐν Γερμανίᾳ μαθηταὶ καὶ φίλοι τοῦ Κουρτίου, ἐορτάζοντος τότε τὴν ὀγδοηκονταετηρίδα τῆς γεννήσεώς του, κατέσκευασαν ἀπὸ κοινοῦ ἐράνου τὴν προτομὴν του, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐπέτρεψε καὶ ἀνέλαβεν αὐτὴ νὰ στήσῃ ἐπὶ βάρου τὴν προτομὴν ἐν τῷ Μουσεῖῳ τῆς Ὀλυμπίας. Ἡ ἡμέρα δὲ ἐκείνη, καθ' ἣν ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες μετὰ τῶν Γερμανῶν καὶ τῶν λοιπῶν πεπολιτισμένων ἐθνῶν ἐτελέσαμεν ἐν Ὀλυμπίᾳ τὴν σεμνὴν διεθνῆ ἐορτὴν τῶν ἀποκαλυπτηρίων τῆς προτομῆς, ἦτο ἡ εὐτυχιστάτη ἡμέρα τοῦ βίου τοῦ πολιοῦ πρεσβύτου. Ἡ ἐν Ὀλυμπίᾳ προτομὴ, ἣτις ἴδρυται ἐκεῖ λαμπρὸν μνημεῖον τῆς εὐγνωμοσύνης τῆς Ἑλλάδος πρὸς τοὺς μεγάλους ἐργάτας τῆς ἐπιστήμης καὶ μεγάλους φιλέλληνας, θέλει ἀναπολεῖ ἡμῖν καὶ θέλει δεικνύει διὰ παντός εἰς τοὺς ἐπισκέπτας τῆς ἱερᾶς Ἄλτεις τὴν εὐγενῆ μορφήν τοῦ Ἐρνέστου Κουρτίου.

Καὶ ἄλλο λυπηρὸν καθῆκον ἔχει τὸ συμβούλιον νὰ ἐπιτελέσῃ ἀναγγέλλον Ἰμῖν τὸν σὺν τῇ λήξει τοῦ ἔτους ἐπισυμβάντα θάνατον τοῦ ἀπὸ διετίας σχεδὸν Ὑπουργοῦ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως **Δημητρίου Πετρίδου**. Ἡ ὑπουργία τοῦ Πετρίδου συνέπεσεν ἀκριβῶς τῷ χρόνῳ, καθ' ὃν τὸ συμβούλιον ἐπεξέτεινε λίαν τὰ ἔργα τῆς Ἐταιρείας. Ὁφείλει δὲ τὸ συμβούλιον νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι εἰς πάσας αὐτοῦ τὰς πρὸς τοῦτο προτάσεις καὶ αἰτήσεις ἔτυχε πάντοτε τῆς προθύμου συνδρομῆς τοῦ Ὑπουργοῦ, ἐν ᾧ ἐξ ἄλλου, ὡσάκις ἐπρόκειτο περὶ ζητημάτων διαφευγόντων ἐν μέρει τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐκπαιδεύσεως, ὁ Πετρίδης ἦτο πάντοτε πρόθυμος καὶ θερμὸς εἰσηγητὴς τῶν αἰτημάτων τῆς Ἐταιρείας παρὰ τῷ Προέδρῳ τῆς κυβερνήσεως. Τούτων ἕνεκα τὸ συμβούλιον ἐθεώρησε δίκαιον καὶ προσῆκον νὰ

τιμήσῃ τὸν μεταστάντα προϊστάμενον τῆς Ἑταιρείας Ὑπουργὸν, ἐφ' ᾧ καὶ κατέθηκε στέφανον ἐπὶ τῆς σοροῦ αὐτοῦ καὶ ἐξέφρασεν ἐγγράφως τὰ συλλυπητήριά του εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ μεταστάντος.

Μετὰ τὰς λυπηρὰς ταύτας ἀναγγελίας μεταβαίνομεν εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν ἔργων τῆς Ἑταιρείας.

Ἀνασκαφὰς ἐξετέλεσεν ἡ Ἑταιρεία κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐν Ἀθήναις, ἐν Ἀττικῇ, ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Ἀμφιαράκου παρὰ τὸν Ὀρωπὸν, ἐν Ἐλευσίνι, ἐν Μυκῆναις καὶ ἐν Ἐπιδαύρῳ.

Πρώτη ἀνασκαφὴ ἤρξατο ἐν Ἀθήναις, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ γενικοῦ ἐφόρου τῶν ἀρχαιοτήτων, ἡ περὶ τὴν Ἀκρόπολιν, πρὸς ἐξερεῦνήσιν παντὸς τοῦ περὶ τὴν Ἀκρόπολιν, ἰδίως κατὰ τὴν ἀρκτικὴν ὑπώρειαν αὐτῆς, χώρου. Ὁ διευθύνων τὴν ἐργασίαν ταύτην ἀνακοινοῖ τὰ ἐξῆς: « Ἡ ἀνασκαφὴ αὕτη θέλει ἐκτελεσθῆ κατὰ τὸ αὐτὸ σύστημα, καθ' ὃ ἐξετελέσθη καὶ ἡ ἀνασκαφὴ τῆς Ἀκροπόλεως, θέλει δηλ. ἀνασκαφῆ τὸ ἔδαφος μέχρι τοῦ φυσικοῦ βράχου, ἀκολούθως δὲ, ἀφ' οὗ σχεδιογραφηθῆ τοῦτο, θέλει ἐπιχωσθῆ ἐκ νέου, (ὅπου δὲν ἀποκαλυφθῶσιν ἀρχαῖα οἰκοδομήματα) καὶ ἰσοπεδωθῆ. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι, ἐν ἀποκαλυφθῶσιν οἰκοδομήματα προχωροῦντα ὑπὸ τὰς περὶ τὴν Ἀκρόπολιν ἐκτισιμένας οἰκίας, αἱ οἰκίαι αὗται θὰ ἐξαγορασθῶσιν ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας σὺν τῷ χρόνῳ, καὶ οὕτω θὰ εὐρυνθῆ ὁ ἀνασκαπτέος χώρος καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἡ περὶ τὴν Ἀκρόπολιν ζώνη.

« Τῶν ἀνασκαφῶν τούτων ἤρξάμεθα ἀπὸ τοῦ χώρου τοῦ μεταξὺ τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ τῆς Ἀκροπόλεως, διότι ἡ τοῦ χώρου τούτου ἀνασκαφὴ εἶναι ἡ μᾶλλον σπουδαία διὰ τὴν τοπογραφίαν τῆς ἀρχαίας πόλεως.

» Ἀκριβῶς παρὰ τὸν πρὸς τὴν βορειοδυτικὴν γωνίαν τῆς Ἀκροπόλεως προέχοντα βράχον τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀπεκαλύφθησαν τὰ θεμέλια μεγάλου, ὡς φαίνεται, βυζαντινοῦ ναοῦ. Ἀπὸ δὲ τοῦ βράχου τούτου μέχρι τοῦ λεγομένου Φραγκικοῦ τείχους δὲν ἀπεκαλύφθη τι σπουδαῖον. Ἀνεφάνησαν μόνον δύο τείχη, οὐχὶ πολὺ ἀρχαῖα, ὧν τὸ ἕτερον διήκει ὑπὸ τὴν παρὰ τὸ Φραγκικὸν λεγόμε-

τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου, τοῦ Κ. Κοντοπούλου. Ἐπὶ ἱκανὸν χρόνον αἱ σκαφικαὶ αὐταὶ ἐργασίαι περιωρίσθησαν ἐν τῷ ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους ἀποκαλυφθέντι Σταδίῳ, ὕστερον δὲ μετηνέχθησαν εἰς τὸν χώρον τὸν πρὸς δυσμὰς τῆς διωρόφου στοᾶς τῆς ἀποτελούσης μέρος τοῦ καλουμένου Ἀβάτου. Ἐν τῷ χώρῳ τούτῳ ἀπεκαλύφθησαν τὰ θεμέλια ὀρθογωνίου οἰκοδομήματος, πρὸς δυσμὰς δὲ τούτου ἐκαθαρίσθη ἐν μέρει περίεργον ἐπίμηκες καὶ λίαν στενὸν κτίσμα ἐν εἴδει φρέατος. Ἐνταῦθα θὰ ἐπεθύμει τις νὰ τοποθετήσῃ τὴν περίφημον ἐκείνην ὑπὸ τοῦ Πausανίου μνημονευομένην κρήνην, τὴν ἀξιοσημείωτον «τῷ τε ὀρόφῳ καὶ κόσμῳ τῷ λοιπῷ» (Πaus. II, 37), ἧς οὐδὲν ἔχνος μέχρι τοῦδε ἀπεκαλύφθη ἐν τῷ ἱερῷ· ἀλλ' εἶναι ἀνάγκη μείζονος ἐτι ἀνασκαφικῆς ἐρεύνης κατὰ τὸ μέρος ἐκεῖνο, ὅπως δυνηθῇ τις νὰ σχηματίσῃ γνώμην τινὰ περὶ τοῦ ζητήματος. Προσθετέον δὲ ὅτι ἐν τῇ πεδιάδι, ἐν ἣ τὸ ἱερόν τοῦ Ἀσκληπιοῦ, εἰς ἀπόστασιν ἐνὸς τετάρτου τῆς ὥρας περίπου ἀπὸ τοῦ Σταδίου, εὑρέθη κατὰ τύχην ὀρόσημος ἐπιγραφὴ, ἐξ ἧς γίνεται γνωστὸν ὅτι ὑπῆρχεν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ ἱππόδρομος, Λήγοντος δὲ τοῦ ἔτους ἐγένετο καὶ πρόωρος σκαφὴ τις ἐν τῷ ἐπὶ τοῦ Κυνορτίου Ἱερῷ τοῦ Μαλαέτου Ἀπόλλωνος, δι' ἧς ἀπεκαλύφθησαν κτίσματά τινα καὶ εὑρέθησαν ἐπιγραφαὶ ἀναθηματικαὶ τῷ Ἀπόλλωνι καὶ τινα γλυπτὰ. Ἄλλ' ἢ ἀνασκαφὴ τοῦ ἱεροῦ τούτου τοῦ Ἀπόλλωνος, ὡς καὶ ἄλλαι τινὲς συμπληρωτικαὶ ἀνασκαφαὶ ἐν τῷ ἱερῷ, θέλουσιν ἐνεργηθῆ μετὰ τὴν ὀλοσχερῆ ἀποπεράτωσιν τῆς ἀνασκαφῆς τοῦ ἱεροῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Τότε θέλει ἐξερευνηθῆ διὰ σκαφῆς καὶ ἡ πλησίον τοῦ Λιγουριοῦ, παρὰ τὴν Ἀγίαν Μαρίναν, γνωστὴ πυραμῖς.

Διὰ τὰς ἀνασκαφὰς ταύτας ἐδαπανήθησαν δρ. 8,603.

Ταῦτα εἶναι τὰ ἀνασκαφικὰ ἔργα τῆς Ἑταιρείας, ἃ διεξήχθησαν ἅπαντα, ὥσπερ καὶ τὰ κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη, ὑπὸ τῶν ἐφόρων τοῦ δημοσίου. Συμφώνως τῷ νέῳ Ὄργανισμῷ διώρισε καὶ ἡ Ἑταιρεία ἰδίου ἐφόρους ἀρχαιοτήτων· οὗτοι ὁμως δὲν ἦτο δυνατόν μέχρι τοῦδε νὰ διεξαγάγωσιν ἔργον τι τῆς Ἑταιρείας, διότι ὁ μὲν μόλις ἐπ' ἐσχάτων διωρίσθη, ὁ δὲ εἶχε προσκολληθῆ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς κυβερνήσεως καὶ ὑπηρέτει κυρίως ἐν Δελ-

φοῖς ὡς ἐπόπτης τῶν ἐκεῖ ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Σχολῆς ἐνεργουμένων ἀνασκαφῶν ὁ τρίτος δὲ τῆς Ἑταιρείας ἔφορος, ἀρχιτέκτων ὢν, ἔχει τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ἐν Ἀθήναις ἔργων τῆς Ἑταιρείας καὶ ἀσχολεῖται κυρίως εἰς τὴν ἐκπόνησιν τῶν τοπογραφικῶν σχεδίων τῶν ἀνασκαφῶν, ἐφ' ᾧ καὶ διωρίσθη.

Τὰ δὲ ἔργα πρὸς ὑποστήριξιν καὶ συντήρησιν τῶν μνημείων καὶ πρὸς ἐξωραϊσμόν τῶν ἀρχαιολογικῶν τόπων εἶναι καὶ ταῦτα πολλὰ, συνέχεια τὰ πλεῖστα τῶν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1894 ἀρξαμένων καὶ πολλῶν δαπανηρότερα τῶν ἀνασκαφικῶν. Οὐδεμιᾶς ἐφείσθη δαπάνης τὸ συμβούλιον πρὸς ἐπιτέλεσιν τοιούτων ἔργων φρονοῦν ὅτι ὀφείλει ἡ Ἑταιρεία πάσης ἀποκαλύψεως νέων ἔργων δι' ἀνασκαφῶν νὰ προτιμήσῃ τὴν ὑποστήριξιν τῶν κινδυνευόντων καὶ τὴν ἀπὸ πάσης βλάβης καὶ καταστροφῆς διαφύλαξιν τῶν ἀποκαλυμμένων.

Πάσῃ αὐτοῦ δυνάμει ἐξηκολούθησε τὸ συμβούλιον τὰς πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ **Παρθενῶνος** ἐργασίας. Ἐν τῇ λογοδοσίᾳ τοῦ προπαρελθόντος ἔτους ἐξεθήκαμεν Ὑμῖν τίνα τὰ ἐκτελεστέα ἔργα πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ κινδυνευόντος οἰκοδομήματος καὶ ποῖαι αἱ πρὸς ἐκτέλεσιν τούτων ληφθεῖσαι ἀποφάσεις. Ἐνταῦθα καταλέγομεν ἀπλῶς τὰ κατὰ τὸ ληξάν ἔτος γενόμενα. Ἀφ' οὗ ἡγοράσθη ἐν Τεργέστῃ ἡ διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ἱκρίωματος ἀπαιτουμένη ἀμερικανικὴ καὶ ἡ ἄλλη ξυλεία ἀντὶ δρ. ἐν ὄλῳ 36,797, κατεσκευάσθη τὸ ἱκρίωμα τοῦτο ἐργασθέντων ἐν αὐτῷ καὶ δύο ξυλουργῶν μετακληθέντων ἐκ Παρισίων, κατὰ σύστασιν τοῦ κ. Magne. Συγχρόνως ἐξετέθησαν εἰς μειοδοσίαν καὶ τὰ ἀναγκαῖα οὖντα μάρμαρα καὶ κατεκυρώθησαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ μειοδοτήσαντος ἐργολάβου Ν. Μοσχοῦ· ἀλλ' οὗτος δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐξορύξῃ καὶ προμηθεύσῃ τῇ Ἑταιρείᾳ πάντα τὰ ἀναγκαῖα οὖντα τεμάχια ἀλλὰ μόνον ἀξίας 18,750 δρ. Διὰ τοῦτο προτάσει τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ συμβουλίου κ. Τυπάλδου ὑποστηρικθεῖσιν ὑπὸ τοῦ Β' Ἀντιπροέδρου κ. Νικολαΐδου, καὶ συστάσει τῆς ἐπὶ τῶν ἔργων τοῦ Παρθενῶνος ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ Νομομηχανικοῦ ἀπεφασίσθη νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἐξόρυξιν τῶν μαρμάρων ἡ Ἑταιρεία ἐξ ἀρχαίου λατομείου δι' ἔργατῶν ἐπὶ ἡμερομισθίῳ. Οὕτως εὐθὺς ὡς ἐξορυχθῶσι καὶ τὰ μάρμαρα ταῦτα θέλει ἀρχίσει ἡ ἀντικατά-

στασις τῶν βεβλαμμένων ἐπιστυλιῶν. Συγχρόνως δὲ θὰ ἔχει κομισθῆ ἐκ Γερμανίας καὶ τὸ πρὸς ἀνέλκυσιν τῶν μαρμάρων παραγγελθὲν ἀντὶ 6,000 δρ. περίπου μηχανήμα. Διὰ τὴν ἀγορὰν τῶν ὕλικῶν καὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων τούτων ἐδαπανήθησαν δρ. 84,622.

Αἱ δὲ ἐργασίαι πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ἐν τῇ **Μονῇ τοῦ Δαφνίου** μωσαϊκῶν διὰ τοῦ ἐκ Βενετίας μουσειωτοῦ κ. Νονο καὶ τοῦ βοηθοῦ αὐτοῦ κ. Τριανταφύλλου ἐξηκολούθησαν καθ' ὅλον τὸ ἔτος δαπανηθεισῶν 18,314 δραχμῶν. Προϋχώρησαν δὲ αἱ ἐργασίαι αὗται ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε ἐντὸς βραχυτάτου χρόνου περατοῦται τὸ σπουδαῖον τοῦτο ἔργον τῆς Ἐταιρείας πρὸς ἐπιτέλεσιν τοῦ ὁποίου μετ' ἀφοσιώσεως καὶ ἐντελοῦς ἐπιτυχίας εἰργάσθη ὁ κ. Νονο, ᾧ χάριτας ἐπὶ τούτῳ ἐκφράζει τὸ συμβούλιον.

Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐξηκολούθησαν καὶ ἐπερατώθησαν αἱ ἐργασίαι πρὸς ἐπαναφορὰν τοῦ τύμβου τῶν Μαραθωνομάχων εἰς τὴν προτέραν, πρὸ τῶν ἐνεργηθεισῶν ἀνασκαφῶν, μορφῆν, δαπανηθεισῶν 1971 δραχμῶν.

Ἐξηκολούθησαν δὲ καὶ αἱ ἐργασίαι πρὸς περίφραξιν καὶ ἐξωραϊσμὸν τοῦ κατὰ τὸ διονυσιακὸν θέατρον χώρου. Περιεφράχθη δηλ. ὁ χώρος οὗτος πρὸς ἀνατολὰς διὰ σιδηροῦ κιγκλιδώματος, ἐτοποθετήθησαν πρεπόντως οἱ κατὰ τὸν ἀνεσκαμμένον χώρον λίθοι καὶ ἐπεχώσθη διὰ χώματος ὁ χώρος οὗτος, ὡς ἔδει. Τοιαύτη ἐργασία ὑπολείπεται νὰ γείνη ἐν τῷ Ἀσκληπιείῳ. Πρὸς τούτοις δὲ δεῖν νὰ τοποθετηθῇ κιγκλιδῶμα ἀπὸ τοῦ Ὤδείου τοῦ Ἡρώδου μέχρι τῆς Ἀκροπόλεως, ὅπως ἀποπερατωθῇ ἡ ὅλη ἐργασία πρὸς περίφραξιν καὶ συνένωσιν μετὰ τῆς Ἀκροπόλεως, διευθέτησιν καὶ ἐξωραϊσμὸν τοῦ χώρου τοῦ κατὰ τὸ Διονυσιακὸν θέατρον, τὴν Στοὰν τοῦ Εὐμένους καὶ τοῦ Ὤδείου. Ἐδαπανήθησαν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος δρ. 20,122.

Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐξηκολούθησε πρὸς τούτοις καὶ ἐπερατώθη ἡ περίφραξις καὶ ὁ ἐξωραϊσμὸς τοῦ χώρου τοῦ κατὰ τὴν καλουμένην Στοὰν τῶν Γιγάντων διὰ δαπάνης δρ. 5,878. Εἰς τοῦτο τὸ ποσὸν δεῖν νὰ προστεθῶσι καὶ δρ. 564 δαπανηθεῖσαι πρὸς ἀνασκαφικὰς ἐργασίας κατὰ τὴν Στοὰν τοῦ Ἀττάλου πρὸς ἐξαγωγήν καὶ μεταφορὰν χωμάτων εἰς τὸν ἀνωτέρω χώρον.

Ἄνελαβε δ' ὡσαύτως ἡ Ἐταιρεία καὶ ἐξετέλεσε τὴν διὰ τεί-
χους καὶ κιγκλιδώματος περίφραξιν τοῦ κατὰ τὴν καλουμένην Πα-
λαιὰν Ἀγορὰν χώρου, τὴν διευθέτησιν τῶν ἐν αὐτῷ λίθων καὶ
τὴν ἐν πρέποντι μέτρῳ ἰσοπέδωσιν αὐτοῦ, διὰ δαπάνης δραχμῶν
15,329. Χάριτας δὲ ὀφείλει τὸ συμβούλιον εἰς τὴν κυβέρνησιν
ἐπιτρέψασαν αὐτῷ νὰ καταστρέψῃ συγχρόνως τὴν διὰ τοῦ ἀνε-
σκαμμένου τούτου χώρου κατασκευασθεῖσαν ἐν ἔτει 1892 ὁδὸν,
ἐφ' ᾧ κακῶ δικαίως συνεκινήθη τότε καὶ διεμαρτυρήθη ἡ Ἐταιρεία.

Ἐφρόντισε δὲ τὸ συμβούλιον καὶ περὶ συντηρήσεως καὶ εὐπρε-
πειας τοῦ ἐν Ὁρχομενῷ Θησαυροῦ τοῦ Μινύου διὰ δαπάνης
326 δραχμῶν. Λήγοντος δὲ τοῦ ἔτους ἐπελήφθη καὶ τῆς ἐκτελέ-
σεως ἀρχαιολογικῶς τε καὶ ἐθνικῶς σπουδαιοτάτου ἔργου, τῆς
ἀναστήλωσεως τοῦ **Λέοντος τῆς Χαιρωνείας**, ἣν ἡ Ἐται-
ρεία καὶ ἄλλοτε καὶ τελευταῖον ἐν ἔτει 1880 ἐσκέφθη δὲν κατῶρ-
θωσεν ὅμως νὰ ἐκτελέσῃ. Τὸ συμβούλιον ἀπεφάσισε νὰ προβῇ
εἰς τὴν ἐργασίαν ταύτην τῇ πρωτοβουλίᾳ καὶ προτάσει τῆς
Α. Β. Υ. τοῦ Διαδόχου, ὅπερ ἀποτελεῖ ἀρκουῶσαν ἐγγύησιν ὅτι
δὲν θὰ ματαιωθῇ καὶ τὴν φορὰν ταύτην ἡ ἐπιχείρησις. Ἐπιτροπὴ
ἐξ εἰδημόνων, μέλλουσα νὰ ἀποφανθῇ γνώμην περὶ τῶν σχετι-
κῶν πρὸς τὴν ἀναστήλωσιν τοῦ μνημείου ἐπιστημονικῶν καὶ τε-
χνικῶν ζητημάτων, μεταβαίνει ὅσον οὔπω εἰς Χαιρώνειαν. Ἀκο-
λούθως τὸ συμβούλιον θέλει ἀποφασίσαι ὀριστικῶς περὶ πάντων
τῶν ζητημάτων τούτων καὶ οὕτω θέλουσιν ἀρχίσει πλέον τὰ ἔργα.

Ἀρχαῖα δὲ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἠγόρασεν ἡ Ἐταιρεία ἀντὶ
δρ. 5,000. Καὶ 1000 μὲν δραχμὰς προσήνεγκε πρὸς ἀγορὰν δύο
μαρμαρίνων κεφαλῶν ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας, τέσσαρας δὲ χιλιάδας
πρὸς ἀγορὰν χαλκοῦ κατόπτρου, οὗ ἡ λαβὴ εἶναι ἀγαλμάτιον
Ἀφροδίτης κρατούσης ἐν τῇ ἀριστερᾷ πτηνὸν καὶ ἐχούσης ἐπὶ
τῶν ὤμων Σφίγγας ὑποβασταζούσας τὸν δίσκον. Πρὸς ἀπόκτη-
σιν τοῦ ἐξαιρέτου καὶ μοναδικοῦ διὰ τὸ Ἐθνικὸν ἡμῶν Μουσεῖον
τούτου κατόπτρου δὲν ἐδίστασε τὸ συμβούλιον νὰ προσφέρῃ μέγα
σχετικῶς ποσὸν, ὅπως σώσῃ αὐτὸ ἀπὸ τῆς εἰς τὸ ἐξωτερικὸν φυ-
γαδεύσεως.

Τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος ἐξεδόθη ἤδη ὁλόκληρος ὁ τόμος τοῦ 1896. Πλὴν δὲ τῆς ἐφημερίδος ταύτης καὶ τῶν Πρακτικῶν, τὸ συμβούλιον ἀπεφάσισε καὶ ἄλλα ἀρχαιολογικὰ ἔργα νὰ δημοσιεύσῃ, τὰ ἐξῆς: α΄.) τὸν ὑπὸ τοῦ μακαρίτου Α. Λόλλιγκ συνταχθέντα κατάλογον τοῦ Ἐπιγραφικοῦ Μουσείου, β΄.) περιοδικὸν σύγγραμμα ὑπὸ τὸν τίτλον «Μνημεῖα τῆς Ἑλλάδος» περιέχον φωτοτυπικὰς εἰκόνας τῶν σπουδαιότερων ἐν Ἑλλάδι ἔργων τῆς τέχνης μετὰ συντόμου ἐρμηνευτικοῦ κειμένου καὶ γ΄.) τοὺς ὑπὸ τοῦ ἀρχιτέκτονος G. Cawerau φιλοπονηθέντας τοπογραφικοὺς καὶ ἀρχιτεκτονικοὺς πίνακας τῆς ἀπὸ τοῦ 1885 μέχρι τοῦ 1891 ἀνασκαφείσης δαπάναις τῆς Ἐταιρείας Ἀκροπόλεως. Χάριτας δ' ὀφείλει ἡ Ἐταιρεία εἰς τὴν κυβέρνησιν δωρησαμένην αὐτῇ τοὺς πίνακας τούτους τοῦ Cawerau μετὰ τοῦ χάρτου καὶ ὅσους φωτοτυπικοὺς πίνακας εἶχε παρασκευάσει παρὰ τοῖς ἀδελφοῖς Ρωμαΐδαις διὰ τὰ «Μνημεῖα τῆς Ἑλλάδος». Τοιαῦτα δημοσιεύματα θέλουσιν ἐξἄρει τὴν Ἐταιρείαν ὑπὸ ἐπιστημονικὴν ἔποψιν καὶ θέλουσι πληρώσει μέγα παρ' ἡμῖν κενόν, διότι μόνη ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερίς δὲν ἔπαρκει εἰς τὸ νὰ καταστήσῃ γνωστὰ τὰ μνημεῖα τῆς Ἑλλάδος καὶ τὰς πολλὰς νῦν ἐργασίας τῆς Ἐταιρείας.

Ὡς πρὸς δὲ τὴν Βιβλιοθήκην τῆς Ἐταιρείας ῥητέον ὅτι μετ' ὀλίγον θέλει πληρωθῆ ἢ πολλακίς ὑπὸ τῶν ἐταίρων ἐκφρασθεῖσα εὐχὴ τοῦ νὰ δημοσιευθῇ ὁ Κατάλογος τῶν ἐν αὐτῇ βιβλίων. Φροντίδι τοῦ συμβουλίου κατηρτίσθη πλήρης ὁ κατάλογος οὗτος καὶ ἀντιγραφεῖς ἐστάλη εἰς τὸ τυπογραφεῖον πρὸς δημοσίευσιν. Τούτου τοῦ λόγου ἕνεκα δὲν ἀναγράφονται πλέον ἐν τοῖς Πρακτικοῖς τὰ κατ' ἔτος προσκτώμενα ὑπὸ τῆς Ἐταιρείας βιβλία, διότι τώρα μὲν θὰ δημοσιευθῇ πλήρης ὁ κατάλογος, ὕστερον δὲ θὰ δημοσιεύωνται περιοδικῶς συμπληρωτικὰ τεύχη τῶν σὺν]τῶ χρόνῳ προσκτωμένων βιβλίων.

Ταῦτα εἶχε νὰ ἐκθέσῃ τὸ συμβούλιον. Καταπαύοντες δὲ τὸν λόγον ἀναγγέλλομεν Ὑμῖν εὐφρόσυνόν τι. Ἐπὶ πολλὰ συνεχῶς ἔτη ἡ Ἐταιρεία τὸ μὲν διεμαρτύρητο, τὸ δὲ ἐξέπεμπεν

ἐν ταῖς ἐνιαυσίαις αὐτῆς λογοδοσίαις εὐχὰς πρὸς κατάπαυσιν τῆς διὰ λατομίας γινομένης καταστροφῆς τῶν περὶ τὴν πόλιν ἀρχαιο-λογικῶν καὶ ἱστορικῶν λόφων καὶ ὑψωμάτων. Εἰς τὴν βανδαλικὴν ταύτην ἐν μέσαις Ἀθήναις τελουμένην καταστροφήν, τὴν προσάπτουσαν ὄνειδος εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος, τίθησι πλεόν τέρμα νόμος ψηφισθεὶς πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, τῆ πρωτοβουλίᾳ τοῦ προσωρινῶς διευθύνοντος τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας Προέδρου τῆς κυβερνήσεως κ. Θεοδώρου Π. Δηλιγιάννη. Τοῦτο τὸ εὐφρόσυνον γεγονός ἀναγγέλλον Ὑμῖν τὸ συμβούλιον θεωρεῖ καθῆκον ἑαυτοῦ νὰ ἐκφράσῃ συγχρόνως ἐνταῦθα δημοσίᾳ τὴν ἄπειρον ἑαυτοῦ εὐγνωμοσύνην πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἐπὶ τῇ λήψει γενναίου μέτρου σώζοντος ἀπὸ πάσης περαιτέρω καταστροφῆς τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος ὑψώματα καὶ τηροῦντος ἀμείωτον πλεόν τὴν παρὰ τοῖς πεφωτισμένοις λαοῖς ὑπόληψιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους.
